

Zhytomyr Ivan Franko State University Journal.
Philological Sciences. Vol. 1 (106)

Вісник Житомирського державного
університету імені Івана Франка.
Філологічні науки. Вип. 1 (106)

ISSN (Print): 2663-7642
ISSN (Online): 2707-4463

УДК 811.111'42

DOI 10.35433/philology.1(106).2026.206-215

СОЦІОКУЛЬТУРНІ ЧИННИКИ ПЕРЕМИКАННЯ КОДІВ У СУЧАСНІЙ АНГЛОМОВНІЙ ВЗАЄМОДІЇ

I. I. Savchuk*

Стаття присвячена проблемі функціонування соціокультурних чинників, які зумовлюють перемикання кодів у сучасній англомовній взаємодії. Перемикання коду відображає багатогранну культурну та мовну природу спілкування й аналізується насамперед як соціолінгвістичне явище, під час якого учасники переключаються між двома або більше мовами. Соціолінгвістика забезпечує валідну теоретичну основу для розуміння взаємодії між мовою, суспільством та ідентичністю. Дослідження визначає типи та функції кодового перемикання з огляду на національно-культурні та контекстні умови. У дослідженні застосовано семантичний та інтерпретаційний методи дослідження перемикання коду у фрагментах сучасної англомовної художньої прози, які проаналізовано з перспективи теорії перемикання кодів, теорії міжкультурної комунікації, лінгвокультурології, прагмалінгвістики, когнітивної лінгвістики. Зокрема, для ілюстрації типів та функцій перемикання кодів у розмовах персонажів розглядаються типи та мета перемикання кодів. Незважаючи на спонтанність, перемикання кодів застосовується як комунікативна стратегія, яка детермінується ілокутивним навантаженням висловлення: позначити соціальні стосунки, усунути труднощі, ввести змістовний контраст, текстове обрамлення, передати культурно марковане повідомлення, акцентувати ключові поняття, уникнути мовний бар'єр, відобразити приналежність до інших груп. Національно-культурні особливості досліджуваного процесу відображають культурну ідентичність персонажів, а соціальні аспекти втілюють контекстне варіювання, коли комуніканти здійснюють перемикання різних видів групової приналежності, таких як раса, стать, вік, етнічність, соціальний статус тощо.

Ключові слова: перемикання кодів, соціокультурні чинники, міжкультурна комунікація, лінгвопрагматика, культурна ідентичність, двомовна комунікація, когнітивний процес.

SOCIO-CULTURAL FACTORS OF CODE-SWITCHING IN MODERN ENGLISH COMMUNICATION

Savchuk I. I.

The article raises the issue of functioning of socio-cultural factors that determine code switching in modern English interaction. Code shifting, analyzed primarily as a sociolinguistic phenomenon, during which participants switch between two or more languages, reflects the multifaceted cultural and

* кандидат філологічних наук, доцент
(Житомирський державний університет імені Івана Франка)
savinna357@gmail.com
ORCID: 0000-0002-2713-4864

linguistic nature of communication. Sociolinguistics provides a robust theoretical background for understanding the interplay between language, society, and identity. The study defines the types and functions of code switching in view of ethnic and contextual conditions. The study uses semantic and interpretative research methods of code switching in fragments of contemporary English based fiction, which is analysed from the perspectives of the theory of switching codes, the theory of intercultural communication, linguocultural studies, pragmalinguistics, and cognitive linguistics. In particular, the types and purpose of switching codes are considered to illustrate the types and functions of switching codes by the characters. Reflected spontaneously and subconsciously, switching codes functions as a communicative strategy, which is determined by the illocutionary aim of the utterance like denoting social relations, eliminating difficulties, introducing meaningful contrast, text framing, transmitting culturally labelled messages, highlighting key concepts, and avoiding language. The national and cultural features of the process under study reflect the characters' cultural identity, whereas social aspects embody contextual variations when communicators switch to a different type of group affiliation, such as race, gender, age, ethnicity, social status, etc.

Keywords: code switching, socio-cultural factors, intercultural communication, linguopragmatics, cultural identity, bilingual communication, a cognitive process.

Постановка наукової проблеми.

Мова відіграє вирішальну роль у соціальній взаємодії, слугуючи первинним середовищем, за допомогою якого люди спілкуються та висловлюють свою ідентичність. Варіації мови відображають не тільки соціальні стосунки між комунікантами, але й їх культурну ідентичність та соціальний статус. Соціолінгвістичні дослідження свідчать, що використання мови може вказувати на групову належність та соціальну ієрархію, оскільки можуть бути використані різні мови, діалекти чи реєстри залежно від контексту та аудиторії [19]. Така динамічна взаємодія між мовою та соціальною ідентичністю підкреслює важливість розуміння соціолінгвістичних факторів у перемиканні коду.

Перемикання коду є одним із найпоширеніших і найскладніших явищ у багатомовних суспільствах, що відображає культурну, соціальну та мовну багатогранну природу спілкування. У контексті глобалізації, коли мовна взаємодія відбувається на перетині численних культур та контекстів, особливо в англомовних країнах, перемикання коду стає потужним інструментом, який дозволяє мовцям виражати ідентичність, адаптуватися до різних соціальних середовищ та демонструвати знання й досвід кількох мовних систем. Досліджуване явище важливе не лише з позиції мовної практики, але й у

контексті соціокультурної інтеграції, оскільки перемикання коду сигналізує про зміну ролей, статусу чи навіть емоційного стану співрозмовника.

У багатомовних суспільствах у результаті мовних контактів відбувається перемикання кодів, змішування кодів та запозичення. Вони відображають складні шляхи перетину та взаємний вплив мов. Перемикання коду визначають як використання двох або більше мовних варіантів в одній інтеракції, як чергування двох мов, насамперед серед двомовних індивідів на рівні речення чи словосполучення у фрагменті висловлення, яке сягає розміру речення чи абзацу [7: 372]. Науковці [17] розрізняють поняття перемикання та змішування коду, коли перше з них тлумачать як змішування слів, фраз та речення з різних граматичних систем у межах однієї мовної події. Змішування ж кодів – це вбудовування компонентів інших мов, таких як афікси, слова, фрази та частини речень, граматичних моделей, у створенні гібридних мовних форм. Запозичення не зводиться до перемикання коду, оскільки інтегровано з мовою одержувача, тоді як перемикання коду є певною мірою спонтанним і стосується всіх рівнів лінгвістичної структури [17: 340–342]

Отже, теоретичне підґрунтя виявлення соціокультурних факторів перемикання коду в сучасній міжособистісній взаємодії окреслено

питаннями теорії міжкультурної комунікації [18], лінгвокультурології [23], соціолінгвістики [5; 10], когнітивної лінгвістики [1; 8; 15; 16; 22; 27] тощо. Аналіз соціокультурних чинників перемикання кодів у сучасній англомовній взаємодії сприяє встановленню закономірностей глибокої взаємодії між структурою людської свідомості та мовними формами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Термін "перемикання коду" був введений соціолінгвістами в 1960-х роках [2; 10] і пов'язувався з мультимовністю, що стосується зміни мов, діалектів і стилів. Зазвичай це відбувається у двомовних умовах, де комуніканти залучають одиниці двох мов на рівні речення або фрази [17: 339]. У спільнотах, де активно використовуються дві мови, перемикання між мовами, що існують вільно, є повсякденним, природнім і найзручнішим способом висловитись. Мова здатна змінювати індивідуальну та групову ідентичність, а багатомовність, дає змогу легко взаємодіяти та глибше розуміти різноманітні перспективи. Можливість перемикання між мовами під час розмов діє як фактор, який полегшує зв'язки між представниками різних культур.

Існує низка функцій та причин перемикання коду: відсутність розуміння стилістично-маркованої лексики, взаємодія з представниками інших культур та мовних груп, доречність вживання певних одиниць лише однією мовою з позиції комуніканта, для підтвердження особистості й соціального статусу, виокремлення чи підтвердження інформації тощо [17: 348].

Перемикання коду досліджується у розрізі трьох аспектів: соціолінгвістичного, психолінгвістичного та структурного. **Соціолінгвістичний** підхід стосується соціальних факторів, які змушують мовців перемикати код з одного на інший [23] для створення соціальних меж. Ідентичність [2; 10] співрозмовників, фізичний контекст, офіційний або неформальний

розмовний стиль та теми обговорення слугують соціолінгвістичними детермінантами переключення коду для досягнення цілей [3]. Так, було помічено, що населення Індії використовує місцевий діалект у неформальних ситуаціях, тоді як стандартний діалект зберігається для офіційних зборів [10].

Психолінгвістичні чинники використання двох або більше мов стосуються когнітивних процесів і механізмів психічної діяльності для створення повідомлення [13], а одними з потенціалів перемикання кодів вбачаються умови раннього дитинства та двомовне виховання [28]. Фундамент когнітивно-дискурсивної парадигми знання сформувався на початку 80-х рр. ХХ ст. і характеризується злиттям двох підходів (комунікативного і когнітивного) до вивчення мови та мовлення. У когнітивних дослідженнях акцентується зв'язок функціонування мовних одиниць із ментальною діяльністю людської свідомості, з процесами пізнання світу, структурами знання й досвіду в сприйнятті й осмисленні навколишньої дійсності. При цьому підході сферою досліджень є когніція, яка є індивідуальним та одночасно колективним явищем. Мова відображає світ за посередництва ментальних процесів концептуалізації, категоризації й інтерпретації світу людиною, адже через свідомість людини фільтрується навколишня культурно специфічна дійсність і втілюється мовними знаками. Мовлення ж є процесом вираження думки засобами мови, не лише індивідуальний акт говоріння, але й індивідуальним актом висловлення думки. Для відображення зв'язку між оточуючою дійсністю, мисленням і мовою введено поняття картини світу, яка формується в результаті діяльності людини і є культурно зумовленим баченням дійсності через її сприйняття носієм культури. Зміст мовної картини світу виводиться на основі аналізу значень мовних одиниць, які функціонують у мовленні [13].

З когнітивної позиції перемикування коду двомовними особистостями передбачає динамічну взаємодію активації мови, гальмування та когнітивного контролю. Висококваліфіковані комуніканти можуть гнучко використовувати обидві мови за допомогою ситуативного планування, тоді як менш досвідчені учасники можуть перемикуватися через обмежені мовні ресурси. За останнє десятиріччя зростає інтерес до розуміння перемикування коду як когнітивного явища, особливо в дослідженні когнітивних механізмів, що лежать в основі такої поведінки. Незважаючи на спонтанну природу цього явища, вважають, що воно передбачає складні процеси когнітивного контролю, тобто здатності проявляти поведінку, спрямовану на реалізацію цілі, за допомогою ходів, які підтримують та оновлюють інформацію, необхідну для виконання завдань [6]. У контексті перемикування коду когнітивний контроль здійснюється у моніторингу мов, управлінні втручанням та гальмуванні несумісної інформації [21].

Гіпотеза адаптивного контролю [9: 518] визначає низку процесів управління, інтеграції двомовного продукування мовлення, класифікуючи їх на основі участі в трьох інтерактивних контекстах:

1. Одномовний контекст, де в одному середовищі використовується одна мова, а інша мова – за інших обставин, до прикладу, у школі й удома. Тому перемикування коду є рідкісним явищем, оскільки двомовні особистості зазвичай використовують кожен мову тільки в окремих одномовних контекстах.

2. Контекст із двома мовами передбачає використання обох мов, хоча, як правило, з різними адресатами, а перемикування мови може відбуватися в розмові залежно від співрозмовника.

3. Змішаний контекст спричиняє регулярне чергування мов в одному висловленні з адаптуванням слів та морфологічних ознак однієї мови в контексті іншої.

Волюнтативне та ненавмисне перемикування коду двомовної особистості залежить від її мовної компетенції, яка визначає підвищення або зниження рівня активації мов.

Структурний підхід зосереджений на граматичних правилах, які дають змогу поєднувати різні мови під час перемикування, вимірює ступінь інтеграції однієї мови в іншу, пояснює синтаксичні та морфологічні обмеження, які зменшують цю інтеграцію. Цей підхід визначає внутрішньомовне кодове перемикування як інтерналізовані граматичні системи або підсистеми білінгвізму, а також семантичні та синтаксичні зв'язки, які пов'язують дві мови в одному мовленнєвому акті. Залежно від інтеграції мовних одиниць у континуумі розрізняють три типи перемикування коду: чергування або заміна, коли дві мови не є інтегрованими; вставка або додавання, коли одна мова забезпечує структурні межі або рамку, у яку інтегровані лексичні елементи іншої мови; конгруентна лексикація описує інтеграцію мовних мов у висловлення лише за умови, що мови є типологічно близькими [5].

Мета дослідження полягає у встановленні соціокультурних факторів перемикування коду із сучасної англійської мови на іншу, а також зміни стилю висловлень англійської мови. Дослідження базується на контекстуальному, інтерпретаційному та семантичному аналізі для виконання низки завдань: для характеристики поняття мовних кодів та пояснення механізмів перемикування коду; визначення функцій перемикування коду в комунікації; установа контексту соціокультурного контексту перемикування коду в міжособистісній взаємодії, представлений в текстах сучасної англійської прози.

Виклад основного матеріалу дослідження. Міжкультурна взаємодія персонажів сучасних англійських художніх прозових творів відтворює низку чинників, що детермінують перемикування кодів.

I. Перший аспект охоплює **національно-культурні особливості**, які підкреслюють національну самобутність, відображають культурну специфіку персонажів, їхню ідентичність. Ідентичність може стосуватися суб'єктивного сприйняття себе в групі та об'єктивного розуміння приналежності до певної спільноти і проявляється в способі мислення, розмовах, поведінці, письмі, щоденних ритуалах і формується за допомогою різноманітних мовних засобів та варіацій.

Культурна ідентичність відображає належність людини до певної спільноти, сформованої за допомогою таких факторів, як національність, етнічна приналежність, релігія та соціальні групи, що впливає на те, як люди бачать себе та своє місце у світі, впливаючи на їх переконання, цінності та поведінку. З іншого боку, культурна ідентичність може бути джерелом стресу, дискримінації або іншого комунікативного блоку. Культурна ідентичність є динамічною категорією, оскільки культурі властивий постійний розвиток. Особи, які усвідомлюють особисту та культурну ідентичність, проявляють почуття самоцінності, самосвідомості та позитивної ідентичності, що сприяє їхньому власному добробуту та добробуту громади. Щоб зрозуміти складність феномену культурної ідентичності, культуру варто розуміти як типові моделі поведінки, способи буття, за яких соціальне розшарування визначає позицію в спільноті. Явища перемикання та змішування коду регулярно відбуваються в багатомовних спільнотах, що відображають належність до соціальної групи. Однією з причин кодування перемикання є необхідність ідентифікувати себе як членів певних соціальних груп та заявити про свої позиції в міжособистісних відносинах [17: 340].

Зокрема, в оповіданні зображено використання перемикання кодів між англійською та ірландською, щоб показати складність ідентичності героїв. Ситуації, у яких персонажі

перемикаються між мовами, підкреслюють соціальні та культурні конфлікти, а також демонструють відмінність між традиційною ірландською культурою та сучасними англійськими впливами. Через мовні варіації автор підкреслює кризу ідентичності в Ірландії того часу.

"Ever so much, I assure you," said Miss Ivors, "but you really must let me run off now."... "Beannacht libh," cried Miss Ivors, with a laugh, as she ran down the staircase. [12: 13]. Цей уривок демонструє, як персонажі перемикаються між англійською мовою та ірландською (гельською), щоб підкреслити свою національну ідентичність. Використання Моллі Айворс ірландської фрази *"Beannacht libh"* для прощання підкреслює її націоналістичні погляди та бажання зберегти ірландську культурну спадщину. Вона, свідомо обравши ірландську мову, фактично перемикається з англомовного спілкування, підкреслюючи свою приналежність до іншої культурної групи.

Перемикання коду проілюстровано у вітанні індіанця його рідною мовою: *"But he set it down right in the street and shook my hand. Hau, Takoza, Grandchild, he greeted me formally in Sioux."* [24: 30]. Перехід на рідну мову на початку вітання в розмові з онуком сигналізує спокій і впевненість старого чоловіка, який перебував у великому місті у бентежній ситуації, коли агресивні собаки наближалися до його сім'ї.

Перемикання коду з англійської на мову індійської діаспори є важливим елементом розкриття подвійної культурної ідентичності персонажів. Наступний приклад ілюструє таку ситуацію перемикання коду у зв'язку, де учасники змінюють свою мову залежно від ситуації, що символізує їхню боротьбу між збереженнями традицій та адаптацією до західного суспільства. Така мовна поведінка створює контраст між їх особистою ідентичністю та зовнішнім світом: *"Baba, look, a cow!" Bobby shouted, pointing out the window. Mr. Kapasi smiled and said in Bengali,*

"*Ha, shob thik ache,*" then switched back to English: "Yes, it's a cow" [14]. Приклад відображає перемикання коду між бенгальською та англійською мовою, де пан Капасі, ведучий та перекладач, спочатку відповідає бенгальською, а потім переходить на англійську мову для кращого розуміння. Використовуючи бенгальську, він підкреслює свою культурну ідентичність, тоді як шляхом використання англійської мови демонструє свою професійну експертність і намагається пристосуватися до клієнтів, які не розуміють іншої мови. Отже, перемикання коду реалізується особою для маркування культурної ідентичності.

II. Другий чинник відтворює **соціальні умови**, де перемикання кодів стає засобом, що розкриває вплив соціального контексту, розстановку сил у суспільстві та характер взаємин між персонажами, указуючи на рівень близькості, довіри або відчуження. Мовні варіації вміщують діалекти, реєстри, стилі та коди. Діалекти належать до регіональних варіацій мови, тоді як реєстри позначають рівень формальності у використанні мови. Стилі відображають індивідуальні уподобання у використанні мови, а коди стосуються вибору різноманітності мови на основі соціального контексту. Такі мовні варіанти слугують показниками соціальних відносин та контекстів комунікації, виявляючи соціальний статус співрозмовників [18]. Перемикання коду має ефект хамелеона, оскільки відображає стратегічну зміну самопрезентації для адаптації у різних контекстах відповідно до суспільних очікувань та норм. Отже, комуніканти здійснюють перемикання різних видів ідентичності, таких як раса, стать, вік, етнічна приналежність, соціальний статус тощо [26].

"*And they'll never put a smart old whatsis like me in jail. It's fun...I'd wait till we go to a pile of gravel and then I'd stop and say, "Gitout, Miss Priss." She'd git out, all right.*" [25: 57, 62]. Дівчина переходить на свій звичайний спосіб

спілкування з висловленнями у розмовному стилі посеред своєї промови, щоб означити, що вона не хотіла б залишати свої шкідливі звички.

У наступному прикладі головний герой змінює тон на знижений вульгарний у стані роздратування чи емоційного піднесення: "I don't know, Bill," I said. "I said I really don't fucking well know, Bill." ... "Are ye enjoying yereselves, lads?" I cried [4].

Однією з головних функцій перемикання коду є **прагматична**, що дає змогу співрозмовникам змінювати тон або формальність висловлень, залежно від слухача чи соціальної ситуації [9]. Хоча природа перемикання кодів є спонтанною та підсвідомою, дослідження свідчать, що воно фактично використовується як комунікативний засіб залежно від ілокутивних намірів мовця. За допомогою стратегій перемикання кодів, зокрема таких, як сигналізація про соціальні стосунки та мовні переваги, усунення труднощів, обрамлення дискурсу, контрастна персоналізація та об'єктивація, передача культурно-експресивного повідомлення, драматизація ключових слів, зниження мовного бар'єру, співрозмовники дотримуються контексту та демонструють належність до інших груп.

У наступному прикладі Фланері О'Коннор використовує мову та перемикання коду як засіб підкреслення культурних та соціальних відмінностей між персонажами. Перемикання коду стосується стилістичних зрушень та переходів між різними соціальними реєстрами мови, які відображають клас та моральні відмінності комунікантів. О'Коннор наголошує на відображених у мовленні контрастах між головною героїнею, бабусею, та Місфіт, які продемонструють свої переконання, цінності та внутрішні конфлікти: "*In my time,*" said the grandmother, folding her thin veined fingers, "*children were more respectful of their native states and their parents and everything else. People did right then. Oh, look at the cute little pickaninny!" she said and pointed to a*

Negro child standing in the door of a shack. "Wouldn't that make a picture, now?" [20: 74]. У цьому прикладі бабуся використовує формальний, дещо старомодний стиль мовлення, який підкреслює її консервативні погляди та ідеалізацію минулого. Її промова пронизана ідіомами та фразами, які розкривають її расистські переконання та наївне сприйняття світу. Вона переходить від моралізуючого тону про правильний спосіб життя до принизливої ремарки, що й демонструє стилістичне перемикання коду.

Мовці використовують перемикання коду для зміни теми або для сигналізації важливості або конфіденційності певної інформації: *"Do you like music?" he asked me as we entered the building. 'Yes, I like corridors,' I answered. He then picked up a trumpet, blew on it and handed it to me"* [11: 75]. У розмові з американською вчителькою учениця використовує мексиканську одиницю 'corridos', що означає "балади", щоб забезпечити щирість і правдиву відповідь на питання, що втілює **метакомунікативне** навантаження перемикання коду.

Стратегії перемикання коду є багатограними та різноманітними, перевагами чого є отримання професійних можливостей, уникнення упереджень або представлення соціальної приналежності. Однак перехід на іншу мову чи стиль здатний внести непорозуміння у комунікації та сплутати культурну ідентичність особи [26].

Отже, перемикання коду дає змогу оперувати в різних культурних просторах, мати доступ до ресурсів та інформації, що стосуються певних соціальних груп. Перемикання коду є більшим, ніж мовна практика; це потужний інструмент для зміцнення когнітивних навичок від психічної гнучкості до підвищення здібностей для утримання інформації в пам'яті та здатності вирішувати питання в навчальному, професійному та

особистому контексті. Через перемикання коду, комуніканти намагаються збалансувати асиміляцію в новій культурі та здатність зберегти свою культурну ідентичність.

Висновки й перспективи дослідження. Перемикання коду є соціолінгвістичним явищем, коли двомовний або багатомовний комуніканти перемикається з однієї кодової системи на іншу. Основним принципом соціолінгвістики є складний взаємозв'язок між мовою, суспільством та ідентичністю, адже мова слугує не просто інструментом комунікації, а й важливим маркером соціального статусу та культурної ідентичності, що впливає на те, як люди сприймають і сприймаються іншими. Дослідження визначає типи перемикання та його детермінанти із залученням семантичного та інтерпретаційного аналізу. Фрагменти сучасної англійської художньої літератури були використані для збору ілюстративних даних, проаналізованих на основі теорії перемикання коду. Функції перемикання коду встановлюються через призму культурних, комунікативних та когнітивних перспектив, які впливають на прагматичні та соціокультурні особливості учасників, культурну ідентичність та когнітивну гнучкість. У дослідженні зазначено, що перемикання коду використовується персонажами сучасної англійської прози для демонстрації культурної ідентичності, зменшення непорозуміння, адаптації до іншомовного суспільства, зміни тону або формальності висловлень, зміни теми, маркування важливості або конфіденційності інформації, уникнення упереджень, представлення соціальної приналежності тощо. Перспективу дослідження становить вивчення лінгвокогнітивних чинників перемикання коду в комунікативному процесі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Приходько А. М. Концепт як об'єкт з'ясування мовознавства. *Мова. Людина. Світ*. Київ: Вид. центр КНАУ, 2006. С. 212–220.

2. Albarillo F. Information code-switching: A study of language references in academic libraries. *College & Research Libraries*. 2018. 79 (5). P. 624–644.
3. Bhatt R., Bolonyai A. Code-switching and optimal grammars. *Proceedings from the Annual Meeting of the Chicago Linguistic Society*. 2008. 44(2). P. 109–122.
4. Barry K. Fjord of Killary. URL: <https://www.newyorker.com/magazine/2010/02/01/fjord-of-killary> (дата звернення: 20.06.2025).
5. Cedden G., Meyer P., Özkara B., Stutterheim Ch. von. The "code-switching issue": transition from (socio)linguistic to cognitive research. *Bilingualism: Language and Cognition*. 2024. P. 1–14. <https://doi.org/10.1017/S1366728924000737>.
6. Cohen J. D. Cognitive control: core constructs and current considerations. *The Wiley Handbook of Cognitive Control*. Chichester; West Sussex: John Wiley & Sons, 2017. P. 3–28. <https://doi.org/10.1002/9781118920497.ch1>.
7. Crystal D. *The Cambridge Encyclopedia of Language*. Cambridge: Cambridge University Press, 2017. 514 p.
8. Fauconnier G. *The Way We Think. Conceptual blending and the mind's hidden complexities*. N.Y.: Basic Books, 2002. 440 p.
9. Green D. W., Abutalebi J. Language control in bilinguals: the adaptive control hypothesis. *Journal of Cognitive Psychology*. 2013. 25(5). P. 515–530. <https://doi.org/10.1080/20445911.2013.796377>.
10. Gumperz J. Dialect differences and social stratification in a North Indian village. *American Anthropologist*. 1958. 60 (4). P. 668–682. <https://doi.org/10.1525/aa.1958.60.4.02a00050>.
11. Jimenes F. *The Circuit. Adventures for Readers*. Orlando: Harcourt Brace Jovanovich Publishers, 2012. P. 71–75.
12. Joyce J. The Dead. URL: <https://blogs.baruch.cuny.edu/greatworks540spring2013/files/2013/03/James-Joyce-The-Dead.pdf> (дата звернення: 20.06.2025).
13. Kootstra J. A psycholinguistic perspective on code-switching: Lexical, structural, and socio-interactive processes. G. Stell & K. Yakpo (Eds.), *Codeswitching between structural and sociolinguistic perspectives*. Berlin: De Gruyter. 2015. P. 39–64.
14. Lahiri J. Interpreter of Maladies. URL: <https://iblit2013.wordpress.com/wp-content/uploads/2013/08/lahiri-interpreter-of-maladies-full-text.pdf> (дата звернення: 20.06.2025).
15. Lakoff G. *The Contemporary Theory of Metaphor. Metaphor and Thought*. Cambridge: Cambridge University Press, 1993. Pp. 202–251. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139173865.013>.
16. Langacker R. W. *Grammar and Conceptualization*. Berlin: Mouton de Gruyter, 1999. 427 p.
17. Mabule D. R. What is this? Is it code switching, code mixing or language alternating? *Journal of Educational and Social Research*. Rome-Italy: MCSER Publishing, 2015. 5 (1). 339–349. <https://doi.org/10.5901/jesr.2015.v5n1p339>.
18. Malach J., Kolář M. The reader and reading culture from the perspective of student teachers. *The New Educational Review*. 2022. 69 (3). Pp. 95–106. <https://doi.org/10.15804/tner.2022.69.3.07>.
19. Mujiono, Herawati S. The effectiveness of e-learning-based Sociolinguistic Instruction on EFL University Students' Sociolinguistic Competence. *International Journal of Instruction*. 2021. Vol.14. No 4. Pp. 627–642. <https://doi.org/10.29333/iji.2021.14436a>.
20. O'Connor F. A Good Man is Hard to Find. URL: <https://www.ndsu.edu/pubweb/~cinichol/229/O'Connor%20A%20Good%20Man%20is%20Hard%20to%20Find.pdf> (дата звернення: 20.06.2025).
21. Özkara B., Cedden G., Stutterheim Ch, Meyer P. Code-switching and cognitive control: a review of current trends and future directions. URL:

- <https://www.frontiersin.org/journals/languagesciences/articles/10.3389/flang.2025.1515283/full>. (дата звернення: 20.06.2025).
22. Rosch E. Natural Categories. *Cognitive psychology*. 1973. Vol. 3, № 4. Pp. 326–350.
23. Sapir E. The Status of Linguistics as a Science. *Language*. 1929. 5 (4). Pp. 207–214.
24. Sneve V. D. H. The Medicine Bag. *Adventures for Readers*. Orlando: Harcourt Brace Jovanovich Publishers, 2012. Pp. 30–37.
25. Stafford J. Bad Characters. *Adventures for Readers*. Orlando: Harcourt Brace Jovanovich Publishers, 2012. Pp. 30–37.
26. Sharma N. Let's Talk About Code-Switching: A Double-Edged Sword. 2023. URL: <https://grad.berkeley.edu/news/announcements/lets-talk-about-code-switching-a-double-edged-sword/> (дата звернення: 20.06.2025).
27. Taylor J. R. Introduction: New Directions in Cognitive, Lexical, Semantic Research. *Cognitive Linguistic Research. Metaphor and Metonymy in Comparison and Contrast*. N.Y.: Mouton de Gruyter, 2002. Vol. 23. Pp. 1–29.
28. Weinreich U. Languages in contact. Hague: Mouton, 1953. URL: <https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=1273846> (дата звернення: 20.06.2025).

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Prykhodko A. M. (2006). Kontsept yak ob'iekt zistavnoho movoznavstva [The Concept As An Object Of Comparative Linguistics]. *Mova. Liudyna. Svit*. Kyiv: Vyd. tsentr KNLU, S. 212–220. [in Ukrainian].
2. Albarillo F. (2018). Information code-switching: A study of language references in academic libraries. *College & Research Libraries*. 79 (5). 624 p. [in English].
3. Bhatt R., Bolonyai A. (2008). Code-switching and optimal grammars. Proceedings from the Annual Meeting of the Chicago Linguistic Society. 44 (2). Pp. 109–122 [in English].
4. Barry K. Fjord of Killary. URL: <https://www.newyorker.com/magazine/2010/02/01/fjord-of-killary> (reference date: 20.06.2025) [in English].
5. Cedden G., Meyer P., Özkara B., Stutterheim Ch. von. (2024). The "code-switching issue": transition from (socio)linguistic to cognitive research. *Bilingualism: Language and Cognition*. Pp. 1–14. <https://doi.org/10.1017/S1366728924000737>. [in English].
6. Cohen J. D. (2017). Cognitive control: core constructs and current considerations. *The Wiley Handbook of Cognitive Control*. Chichester; West Sussex: John Wiley & Sons. Pp. 3–28. <https://doi.org/10.1002/9781118920497.ch1>. [in English].
7. Crystal D. (2017). *The Cambridge Encyclopedia of Language*. Cambridge: Cambridge University Press, 514 p. [in English].
8. Fauconnier G. (2002). *The Way We Think. Conceptual blending and the mind's hidden complexities*. N.Y.: Basic Books. 440 p. [in English].
9. Green, D. W., Abutalebi, J. (2013). Language control in bilinguals: the adaptive control hypothesis. *Journal of Cognitive Psychology*. 25 (5). Pp. 515–530. <https://doi.org/10.1080/20445911.2013.796377>. [in English].
10. Gumperz, J. (1958). Dialect differences and social stratification in a North Indian village. *American Anthropologist*. 60 (4). Pp. 668–682. <https://doi.org/10.1525/aa.1958.60.4.02a00050>. [in English].
11. Jimenes F. (2012). *The Circuit*. Adventures for Readers. Orlando: Harcourt Brace Jovanovich Publishers. Pp. 71–75 [in English].
12. Joyce J. The Dead. URL: <https://blogs.baruch.cuny.edu/greatworks540spring2013/files/2013/03/James-Joyce-The-Dead.pdf> (data zvernennja: 20.06.2025) (reference date: 20.06.2025) [in English].

13. Kootstra J. (2015). A psycholinguistic perspective on code-switching: Lexical, structural, and socio-interactive processes. G. Stell & K. Yakpo (Eds.), *Codeswitching between structural and sociolinguistic perspectives*. Berlin: De Gruyter. Pp. 39–64. [in English].
14. Lahiri J. (2013). Interpreter of Maladies. URL: <https://iblit2013.wordpress.com/wp-content/uploads/2013/08/lahiri-interpreter-of-maladies-full-text.pdf> (reference date: 20.06.2025) [in English].
15. Lakoff G. (1993). The Contemporary Theory of Metaphor. *Metaphor and Thought*. Cambridge: Cambridge University Press. Pp. 202–251. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139173865.013> [in English].
16. Langacker R. W. (1999). Grammar and Conceptualization. Berlin: Mouton de Gruyter. 427 p. [in English].
17. Mabule D. R. (2015). What is this? Is it code switching, code mixing or language alternating? *Journal of Educational and Social Research*. Rome-Italy: MCSER Publishing, 5 (1). Pp. 339–349. <https://doi.org/10.5901/jesr.2015.v5n1p339>. [in English].
18. Malach, J., Kolář, M. (2022). The reader and reading culture from the perspective of student teachers. *The New Educational Review*. 69 (3). Pp. 95–106. <https://doi.org/10.15804/tner.2022.69.3.07> [in English].
19. Mujiono, Herawati, S. (2021). The effectiveness of e-learning-based sociolinguistic instruction on EFL. University Students' Sociolinguistic Competence. *International Journal of Instruction*. Vol. 14. No 4. Pp. 627–642. <https://doi.org/10.29333/iji.2021.14436a> [in English].
20. O'Connor F. (2009). A Good Man is Hard to Find. URL: <https://www.ndsu.edu/pubweb/~cinichol/229/O'Connor%20A%20Good%20Man%20is%20Hard%20to%20Find.pdf> (reference date: 20.06.2025) [in English].
21. Özkara B., Cedden G., Stutterheim Ch, Meyer P. (2025). Code-switching and cognitive control: a review of current trends and future directions. URL: <https://www.frontiersin.org/journals/languageciences/articles/10.3389/flang.2025.1515283/full> (reference date: 20.06.2025) [in English].
22. Rosch E. (1973). Natural Categories. *Cognitive psychology*. Vol. 3. № 4. Pp. 326–350 [in English].
23. Sapir E. (1929). The Status of Linguistics as a Science. *Language*. 5 (4). Pp. 207–214 [in English].
24. Sneve V.D.H. (2012). The Medicine Bag. *Adventures for Readers*. Orlando: Harcourt Brace Jovanovich Publishers. Pp. 30–37. [in English].
25. Stafford J. (2012). Bad Characters. *Adventures for Readers*. Orlando: Harcourt Brace Jovanovich Publishers. Pp. 30–37. [in English].
26. Sharma N. (2023). Let's Talk About Code-Switching: A Double-Edged Sword. URL : <https://grad.berkeley.edu/news/announcements/lets-talk-about-code-switching-a-double-edged-sword/> (reference date: 20.06.2025) [in English].
27. Taylor J. R. (2002). Introduction: New Directions in Cognitive, Lexical, Semantic Research. *Cognitive Linguistic Research. Metaphor and Metonymy in Comparison and Contrast*. N. Y.: Mouton de Gruyter. Vol. 23. Pp. 1–29 [in English].
28. Weinreich U. (1953). Languages in contact. Hague: Mouton, URL: <https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=1273846> (reference date: 20.06.2025) [in English].

Дата надходження статті: 04.02.2026

Дата прийняття статті: 18.02.2026

Опубліковано: 27.02.2026